

DUNAKANYAR – SZLOVÁKIA 2013.08.16 (péntek) – 08.21. (szombat)

1. nap 2013. 08. 16. péntek

Miskolc – Pomáz – Pilisszentlélek – Esztergom

A "Pilis kapujának" is nevezett **Pomáz** a Dunakanyar hegyei közé benyúló völgyben települt meg. A szerb és a német kisebbség lakta település turistaközpont.

A település környéke a rómaiak előtti évezredekben is lakott terület volt, a kor emlékei közül pénzek, feliratos kövek és egy kőszarkofág maradt fenn.

Az Árpád-kori falu és környezete a 12. század végén a Dömösi apátsághoz tartozott. A Klissza - domb egész környéke egy összefüggő rommező, bizonyítva, hogy kitüntetett szerepe lehetett a helynek.

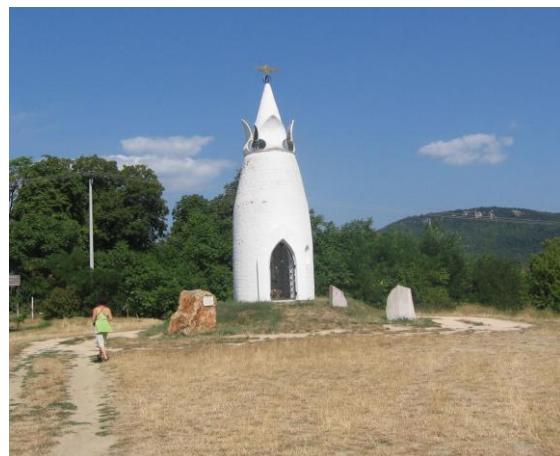
A település birtokosai többször változtak. A 17. század végén szerb telepések, majd több hullámban németek és szlovákok érkeztek ide, de a 20. század fordulója után jelentős mértékben nőtt a betelepülő magyarság száma is. A II. világháború után innen is sok német anyanyelvű polgárt telepítettek ki.

Pomáz látványossága a 18.században épült Teleki - Wattay- kastély, valamint a szerb templom, rokokó stílusú ikonosztázaival.

A település híres szülőtte Vujicsics Tihamér zeneszerző, a szerb népdal és népzene tudósa.

Luppa – mauzóleum A Luppa család a leggazdagabb pomázi szerb polgárfamília volt. Luppa Pétert két alkalommal is megválasztották országgyűlési képviselőnek, s ő volt az is, aki a mai Luppa - szigetet beültette.

Bizánci stílusban épült mauzóleumuk a település határában áll, az egykori királynéi vadászkastély falmaradványai és az újonnan állított, ősmagyar motívumokat tartalmazó Napéjegylenlőség emlékmű mellett.

Honalapítási emlékmű. 1996-ban épült Árpád vezér dunai átkelésének emlékére, ami a hagyomány szerint nagyjából 1100 éve történt.

Az épületet Csete György, Kossuth díjas építő művész tervezte, és Szervátiusz Tibor szobrászművész alkotását, anya gyermekével – foglalja magában.

Pilisszentlélek az ország egyik legkisebb lélekszámú községe.

A Pilis és a Visegrádi – hegység között a szentléleki völgymedencében fekvő település a Pilis Tájvédelmi körzet, illetve a Duna – Ipoly Nemzeti Park része.

A község már az ókorban is lakott hely volt, az Árpád - korban pedig királyi vadászterület. A tatárjárás ezt a területet sem kímélte. 1236-ban IV. Béla a szentkereszti pálosoknak adományozta a területet, ahol IV. Kun László 1287-ben pálos kolostort alapított. A török időkben a kolostor és a közelében épült falu elpusztult.

1703-ban a pálosok üveges mestert telepítettek ide. András mester a szentléleki völgy első lakója a középkor után. Műhelyéről, melyben zöld színű üveget gyártottak, kezdték Hutának nevezni ezt a helyet.

A pálosok Felsőelefántból (Nyitra megye) 1740 körül, majd az 1830-as években Gömör vármegyéből telepítettek ide tótokat. A község lélekszáma 200-500 fő között mozgott. Az itt élők fő foglalkozása a mézeségetés volt, de sokan foglalkoztak fakitermeléssel és szőlőtermesztéssel is.

Pálos kolostor rom

Esztergom fejlett iparú iskola- és kikötőváros Komárom-Esztergom megyében a Duna folyó jobb partján. Fekvése miatt a Dunakanyar legfelsőbb városának is szokták nevezni. A népessége 2011-ben 30 858 fő volt, és ezzel a megye második legnépesebb városa. Az Esztergomi kistérségben 56 840 fő él.

A magyarok érkezése után a várost Géza fejedelem tette meg állandó székhelyéül 972-ben. Ezt a dátumot tekintjük Esztergom alapításának. Itt született és keresztelkedett fia Szent István, aki a várost érseki székhellyé tette. Egészen 1242 teléig, a tatárjárásig Esztergom volt az ország fővárosa. A tatárok egyedül Esztergom fellegvárát nem tudták bevenni. A város a 15. századra vallási és kulturális központtá nőtte ki magát.

Számos király, Európa szerte elismert tudós és művész is megfordult itt, majd a török 1543-ban elfoglalta, és a Birodalom végvára lett. A várost véglegesen 1683-ban foglalta vissza Sobieski János. Miután az érsekek visszatértek, 1822-ben elkezdték építtetni a Bazilikát. 1895-ben megépült a Mária Valéria híd, ami összekötötte a várost Párkánnyal, és még ebben az évben egyesült a közeli településekkel, Vízivárossal, Szenttamással és Szentgyörgymezővel. Esztergom 1952-ig maradt megyeszékhely. Az ezredfordulót követően 2001-ben újraépült a Mária Valéria híd, majd a város 2003-ban a megalakuló Ister-Granum Eurorégió központja lett.

Ma Esztergom kedvelt idegenforgalmi célpont, évente egymillió turista választja úti céljául. A város az esztergomi érsek székvárosaként a római katolikus egyház magyarországi központja. Az esztergomi bazilika Európa egyik legnagyobb bazilikája, és egyúttal az ország legmagasabb épülete. Itt található az egyetlen épen maradt magyar reneszánsz kori épület, a Bakócz-kápolna. A városnak van a leggazdagabb egyházi kincstára az országban, ami világviszonylatban is kiemelkedő gyűjteményekkel rendelkezik.

Esztergom belvárosa műemléki védelem alatt áll. Itt található a városközpont, azaz a Széchenyi tér és a Királyi város is. A Széchenyi teret 2006-ban újították fel. A téren állnak olyan épületek, mint a Vak Bottyán palota, azaz a városháza épülete, továbbá a Takarékpénztár és a Bíróság épülete. A belvárosból indul a Mária Valéria híd a Dunán, ami Párkányba (már Szlovákia) vezet. A mai barokk belváros első jellegzetes épülete a Ferences templom ami 1700 körül épült.

A Vízivárosban tekinthető meg Esztergom török kori emléke a dzsámi.

Az esztergomi Várhegy királyi palotájának építését Géza fejedelem kezdte el a 10. század utolsó harmadában. Munkáját fia I. István folytatta, melynek eredményeképpen a 11. század első évtizedében a vár a király legfontosabb székhelyévé vált. A ma is látható lakóépületeket Árpád-házi III. Béla király parancsára emelték külföldi építőmesterek. Első jelentősebb ostromát az 1241-1242-es tatárjárás idején szenvedte el, de míg a királyi várost elfoglalták és feldúlták, addig a kővárral nem boldogultak. A 13. század második felében már az egész Várhegyet az esztergomi érsek birtokolta, aki óriási hatalmának tudatában többször az uralkodóval is szembeállt. A 14. század elején a felvidéki vármegyét uraló Csák Máté pusztította az érsekség birtokait, míg a cseh származású Vencel király csapatai el is foglalták. Anjou Károly uralkodása idején indult meg Esztergom virágzása, a dúsgazdag érsekség jelentős építkezéseket végzett a Várhegyen. Virágzásának csúcspontját a reneszánsz műveltségű Vitéz János érseksége jelentette. A 16. században már a hódító török árnyéka vetődött az esztergomi érsek gazdag székhelyére. I. Szulejmán török szultán serege 1543-ban megostromolta és elfoglalta. A török megszállás idején fokozatosan dőltek romba a középkori magyar építészet remekműveiként számon tartott székesegyház és palotarészek. A Habsburg hadvezetés többször is elfoglalta, de az Oszmán Birodalom katonái ismételen visszavették a Buda körüli végvárrendszerük kiemelkedően fontos bázisát.

A vár 1594-es ostrománál esett el Balassi Bálint, a korszak legjelentősebb reneszánsz költője.

Esztergom a „pogány” hatalmából véglegesen csak 1683 őszén szabadult fel, Sobieski János lengyel király seregének segítségével. Az ő emléktábláját a Duna menti Vízivárosban láthatjuk.

A II. Rákóczi Ferenc vezette kuruc szabadságharcban történt az utolsó katonai esemény, amikor rövid ideig a felkelők tartották hatalmukban a várat.

A 18. században fokozatosan lebontották védőműveit, majd 1869-re elkészült a régebbi templom helyén a monumentális méretű Bazilika. Az egykori királyi székhely múltjának feltárását az 1930-as évtizedben kezdték meg. 2000-ben a vár egyes részeit teljesen újjáépítették, és megkezdték a freskók feltárását, felújítását. 2008-ban, a Reneszánsz év keretében a vár déli pontján egy új tornyot építettek fel.

Esztergom területén egykor több vár állt melynek maradványai nem fellelhetőek.

2. nap 2013.08.17. szombat Szlovákiában: Léva – Zseliz – Bény

Léva városa az alacsony várdomb körül alakult ki, amelyen korábban kelta erődítmény állott. 1930-ban 72 darabból álló kelta emléket találtak, amely ma a múzeum gyűjteményét gazdagítja. Az 5. század közepén a hun birodalom, jelentős hatalmi központja. Az óvárostól északra levő dombon állnak várának romjai.

Léva vára a 13. század közepe táján épült. királyi vár, a kiskirály Csák Máté ezt is elfoglalta, 1321-ben újra a királyé, ettől kezdve Bars vármegye székhelye. Károly Róbert király a vár előtt fejeztette le Zách Felicián Sebe nevű lányát.

1544-ben Balassa Menyhért hőiesen megvédte a török támadás ellen, de hűségese miatt kegyvesztett lett és Erdélybe menekült, a várat I. Ferdinánd hadai kemény ostrommal foglalták el. Ettől kezdve gyakran cserélt gazdát 1560-ban Dobó István lett a várnagy, aki 1571-ben várkastélyt építtetett a vár alatt, amely ma is áll. Bethlen Gábor hadai bevették, de 1663. november 1-én kapitánya átadta a falai alatt megjelent nagy török seregnek.

Járt itt Thököly, Ocskay kurucával, de a császáriak rendre visszavették az erődítményt. Nemsokára azonban Bottyán seregei foglalták el, és mivel megerősíteni nem tudták, 1709-ben falait lerombolták. Azóta rom.

A trianoni békeszerződésig Bars vármegye Lévai járásának, 1938 és 1945 között pedig Bars és Hont vármegye székhelye (1944 december 20-án foglalták el a szovjet csapatok). 1945-ben a város magyar lakosságának háromnegyedét deportálták. A szlovák betelepítések hatására a magyarok aránya 89%-ról 12%-ra esett vissza.

2011-ben 34 844 lakosából 27 050 szlovák (77,6%), 3202 magyar (9,18%), 229 cseh (0,65%), 153 cigány (0,43%), 38 lengyel (0,1%) 19 morva (0,05%), 12 német (0,03%), 12 bolgár (0,03%), 11 ukrán (0,03%), 7 orosz (0,02%), 5 horvát (0,01%), 4 ruszin (0,01%), 3 szerb (0,008%), 2 zsidó (0,005%), 64 egyéb (0,18%) és 4033 ismeretlen nemzetiségű lakosa (11,5%) volt.

Hrad LEVICE

ČSFR
 Gotický hrad - písomne doložený v listine z r. 1318. Obklopený renesančnými baštami a kaštieľom zo XVI. a XVII. stor., kedy bol protitureckou pevnosťou na ceste k banským mestám. V ruínách je od r. 1709.

HUN
 Gótlkus vár - első írásos említése 1318 -ből származik. A reneszánsz Dobó-kastély és a bástyák a XVI. és a XVII. században épültek, amikor törökellenes erődítmény volt a bányavárosokhoz vezető út mentén. 1709 óta van romokban.

UK
 Gothic Castle - there is a written record from 1318. Surrounded by renaissance bastions and manor-house from 16th and 17th centuries when it was an anti-Turkish fortress on the way towards the mining towns. It has been in ruin since 1709.

1. Severná bašta	8. „Rotunda“
2. Západná bašta „mečita“	9. Horný hrad
3. Kapitánska budova	10. Stredný hrad
4. Juhozápadná bašta „amfiteáter“	11. Hradné nádvorie
5. Dobóvský kaštieľ	12. Zadné nádvorie
6. Južná brána	13. Hradná studňa
7. Východná bašta s kazematami	14. Severná brána

Zselíz települése híres névadó régészeti kultúra helyszíne. A csiszolt kőkorszakban kialakult vonaldíszes fazekasság innen eredt, amely szoros kapcsolatban állt a bükk-i és a dunántúli edénykészítő kultúrával.

Zselíz a II. Rákóczi Ferenc nevéhez fűződő szabadságharc idején is – az ún. kuruc korban – fontos katonai stratégiai központ volt. Bottyán János kuruc generális hidat veretett a Garamon, amelyen átszállította az élelmet és a katonai lőszert az érsekújvári, nyitrai, tapolcányi, esztergomi és a komáromi helyőrségnek.

Franz Schubert Zselizen

Sok hazai és külföldi turista azért látogat Zselizre, hogy megtekintse azokat a helyeket, ahol az ismert osztrák zeneszerző Franz Schubert tartózkodott. Az említett helyek: kastély a Franz Schubert Parkban, Schubert Emlékszoba, Schubert Park, római katolikus templom (Szt. Jakab) és az Esterházy kriptá a római katolikus temetőben.

Franz Schubert 1918 és 1824 között tevékenykedett Zselízen az Esterházy családnál, mint zeneoktató - Mária, Karolina és Albert nevű gyermekeiket tanította. Zselízi tartózkodása idején 26 művet komponált, további négyet Esterházy grófnak, kettőt pedig Esterházy Karolinának. Második zselízi tartózkodása idején a kastélyban és a mai Schubert Emlékszobában (Baglyos ház) lakott.

Schubert Zselízen való tartózkodásának további jelentős emlékhelye a Szent - Jakab templom, ahol esetenként maga a zeneszerző is fellépett orgonistaként. Az Esterházy-kápolnában a család 10 tagja nyugszik, köztük Esterházy született Festetics Rozina és Esterházy Karolina.

Bény

Bény nevezetességei közé tartozik az 1217 előtt épült, kéttornyú római katolikus Szűz Mária templom. A 13. század elején, eredetileg román stílusban épült kolostortemplom egy európai jelentőségű, egyedi román és korai gótikus jegyeket is magán viselő, késői román stílusú építmény.

A községbe látogatókat már az első pillantásra megragadja a közeli Tizenkét Apostol kápolna. Ez eredetileg egy falfestményekkel díszített, a 12. század elejéről származó, román stílusban épült rotunda, amelyet 1755 után barokk stílusban alakítottak át. 1944-ben a kápolna barokk vakolata a bombázások következtében lehullott, és láthatóvá vált az eredeti, román stílus

3. nap 2013.08.18. vasárnap

Esztergom – Pilisszentlászló, innen gyalogtúra Visegrádra (táv: 15,0 km, szint 360 m), vagy Visegrádon városnézés.

Pilisszentlászló

A Visegrádi-hegység legmagasabban fekvő települése (kb. 360 m). Pilisszentlászlón a magyarok mellett jelentős számú szlovák nemzetiségű lakos él, a településen szlovák kisebbségi önkormányzat is működik. Lakosainak száma 1990-ben 835 fő volt, ami 2009-re 1123 főre növekedett.

Valószínűleg nagyon régen lakott település, az Árpád-ház idejétől királyaink vadászni jártak a közeli erdőbe. 1291-ben III. Endre király vadászházat épített a jelenlegi templomdombon, majd a pálosoknak ajándékozta, akik kolostorrá építették át. Gentilis bíboros, pápai követ itt kötött egyezséget 1308-ban Csák Mátéval, hogy ismerje el Károly Róbertet magyar királyként. Nagy Lajos és Mátyás király is gyakran időzött a kolostorban. A török hódoltság alatt elpusztult a kolostor. A török kiűzése után a mai Szlovákia területéről jöttek pálosok és hoztak magukkal szlovák telepeseket, akik újjáépítették a falut. A középkorban a falut Kékes-nek hívták, az újjáépítés során kapta a Szentlászló nevet. 1947-ben a csehszlovák–magyar lakosságcsere keretében a falu egyharmada, 400 fő visszatelepült Szlovákiába.

JÓ SZENT LÁSZLÓ, HITÜNK VÉD TED, OLTALMAZZAD MAGYAR NÉPED!

Gyalogtúrázók az OKT
útvonalán haladtak.

Pilisszentlászló – Papréti
erdészház – Nagy - Villám
Visegrád

Túrácipő talpalás

Wass Albert emlékkő a Duna
felett

Városnézők meghódították a Fellegvárat.

A ma látogatható Fellegvár nem az első vár, amely itt épült. Az első vár, amely a tatárjárás során pusztult el, a Sibrik-dombon, az egykori római tábor alapjaira épült.

A visegrádi kettős várrendszert 1250-1260 körül építette IV. Béla király és felesége Lascaric Mária királyné, a királynő hozományából. A későbbi korokban a fővárost ide helyező Károly Róbert király bővítette a várat, s itt került sor az 1335-ös híres királytalálkozóra is. A várat Luxemburgi Zsigmond idején tovább korszerűsítették.

A Fellegvárat az Alsóvárral völgyzárófal kötötte össze, mely egésze a Duna partjáig tartott, majd ott őrtoronyban végződött. A völgyzárófalakon vezetett az a középkori, Esztergomból Budáig tartó út, melyet északon a kaputorony, délen pedig egy kapu zárt le.

Mátyás király uralkodása idején a vár palotaszármányait teljesen felújították. A várban az évszázadok során több alkalommal is őrizték a szent koronát a koronázási ékszerekkel, sőt egy rablási történet is fűződik Visegrádhoz: 1440-ben Erzsébet királyné megbízásából egyik udvarhölgye, Kottaner Jánosné innen rabolta el a szent koronát. Visegrád koronaőrző hely volt 1529-ig. A török időkben a vár óriási pusztítást szenvedett el, 1544-ben török kézre került. Ez után felváltva volt a török és a magyar csapatoké, majd legvégül a törökök – miután katonai célra már teljesen alkalmatlanná vált – elhagyták a szinte teljesen elpusztult várat. Nemcsak a vár, hanem a város is elpusztult, újranépesedése hosszú időt vett igénybe. A vár helyreállítására az első törekvések az 1870-es évek elején történtek, s még napjainkban is tartanak.

Fellegvár bejárata

Salamon torony

Az 1335. évi cseh, lengyel és magyar hármes királytalálkozó

A fellegvár légi fotón

4. nap 2013.08.19. hétfő Esztergom – Dömös – Rám-szakadék – Pilisszentkereszt

Dömös a Dunakanyar által körülölelt erdős hegyvidék a honfoglalástól kezdve a fejedelmek, majd Árpád-házi királyaink családi birtokterülete volt. A dömösi királyi palota, a XI. században királyaink kedvelt tartózkodási helye és fontos birtokközpontja volt.

A XII. század elején ismét jelentős események színhelye lett Dömös. Könyves Kálmán király fivére, Álmos herceg, a korábbi királyi kastély mellett prépostságot és káptalant alapított 1107-ben. A dömösi prépostság egyúttal hiteles hely is lehetett. A prépostság díszes épületeit már 1526-ban, Buda elfoglalása után felégethette a török. Végleges pusztulása Visegrád és Esztergom elfoglalása (1543) után következhetett be.

A Dömösi prépostság altemploma

A nehezebb utat választók Dömösről a Rám-szakadékon keresztül, jutottak fel Dobogókőre. A Rám-szakadék, mintegy 1 km hosszan húzódik. Magyarország egyik legvadregényesebb turisztikai célpontjában kapaszkodókorlátokkal biztosított útszakaszon túrázhatunk. A szakadékban található vízesések mellett létrákon mászhatunk feljebb és feljebb.

A könnyebb túra a Rám-szakadékkal párhuzamosan a Lukács-árkon át, enyhébb emelkedővel és láncok nélküli utat kínál.

Dobogó-kő népszerű kiránduló- és üdülőhely, a Visegrádi-hegység legmagasabb pontja. Dobogókőn áthalad az Országos Kéktúra útvonala. Itt létesült 1898-ban az ország egyik első turistaháza, a báró Eötvös Loránd menedékház, amelyet 1906-ban kőépület váltott fel. A faépületben ma a Turistamúzeum működik, a kőépület jelenleg is turistaház. A téli sportokra különösen alkalmas területen már a két világháború között is sípálya működött, amely az elmúlt évtizedben komoly fejlesztéseken esett át. Téry Ödönnek (1856-1917), a magyar turistamozgalom egyik kezdeményezőjének állít emléket a Téry-emlékmű (Christián Sándor műve, 1926).

Akik hiszik az energia mezőt, éppen feltöltődni kívánnak

Egyes feltevések szerint földünk szívcsakrája éppen Dobogókőn és környékén, azaz a Pilisben dobog. Dobogókő a Föld legerőteljesebb energiaközpontja. Mindenkivel előfordulhat, hogy gyengébb a szervezete, panaszai vannak. Érdeemes rendszeresen a szívcsakra közelében tartózkodni, amely kérés nélkül, folyamatosan feltölti szervezetünket energiával.

Pilisszentkereszt (szlovákul *Mlynky* = malmocskák) község.

A község része Dobogókő. Lakóinak száma 2259 fő ebből 547 szlovák és 77 fő német (a 2011-es népszámlálás szerint). Népszerű kirándulóhely, illetve kirándulások kiindulási pontja

A település határában található a 11. századi királyi vadászkastély, amelyet III. Béla király az általa 1184. május 27-én alapított pilisi ciszterci apátságnak adott. Ebben a monostorban temették el II. Endre király 1213. szeptember 28-án meggyilkolt feleségét, Gertrudis királynét. A tragédiát Katona József Bánk bán című drámájában dolgozta fel. A templom és a hozzá tartozó kolostor a tatárjárás és törökdúlás idején megsemmisült.

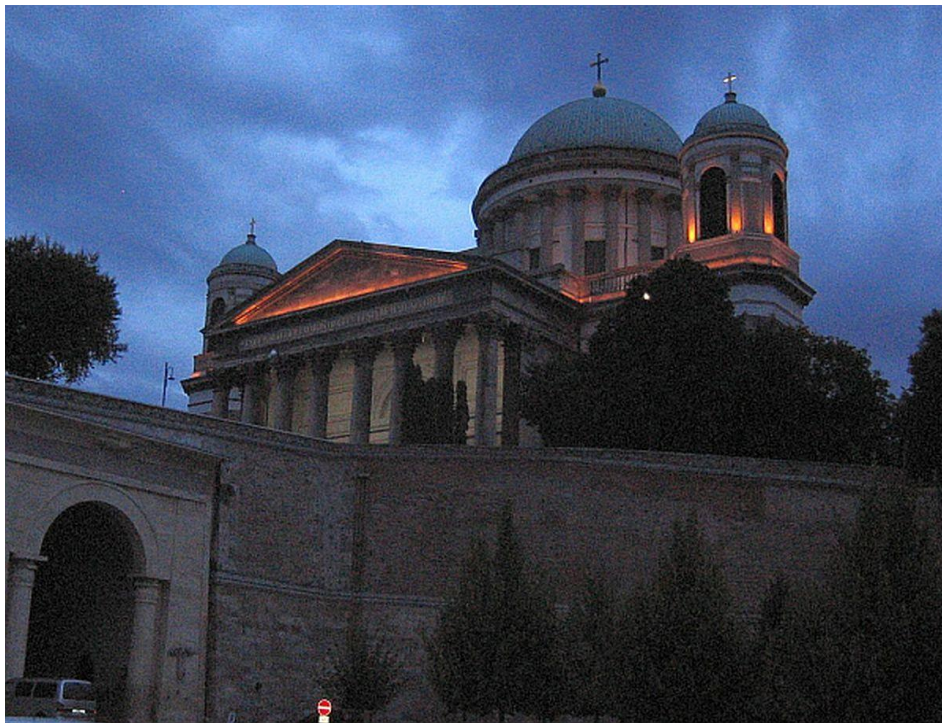

A pilisi ciszterci kolostor és kápolna a 13. században épültek. A 16,5 hektár kiterjedésű kolostort együttest a településtől 1km-re, nyugatra kettős fal vette körül. A templom kb. 60 m hosszú lehetett és francia korai gótikus stílusban épülhetett. Gertrudis királyné sírjának töredékei a Magyar Nemzeti Galériában látható.

Csoportunk legfiatalabb tagjai mondandójukat reppelve adták elő vacsorázásaink környékén.

A szereplők Csenge és Gréta

5. nap 08.20. kedd

Esztergom Délelőtt városnézéssel töltöttük az időnket.

Ma Esztergom kedvelt idegenforgalmi célpont, évente egymillió turista választja úti céljául. A város az esztergomi érsek székvárosaként a római katolikus egyház magyarországi központja. Az esztergomi bazilika Európa egyik legnagyobb bazilikája, és egyúttal az ország legmagasabb épülete. Itt található az egyetlen épen maradt magyar reneszánsz kori épület, a Bakócz-kápolna.

A Várhegyen található Esztergom egyik legnevezetesebb épülete, mely egyben a város jelképe, azaz az Esztergomi bazilika a Szent István téren. Az épület a 19. században épült klasszicista stílusban. A bazilika környékén található a Vár valamint Melocco Miklós szobra az északi rondellán, István megkoronázása címen. Itt van továbbá az Ószeminárium a Bazilika alatt, aminek egyik homlokzata klasszicista, a másik romantikus stílusban készült el, valamint a Sötétkapu átjáró is, ami átjáró útként szolgál a Bazilikához épített hatalmas mesterséges domb alatt.

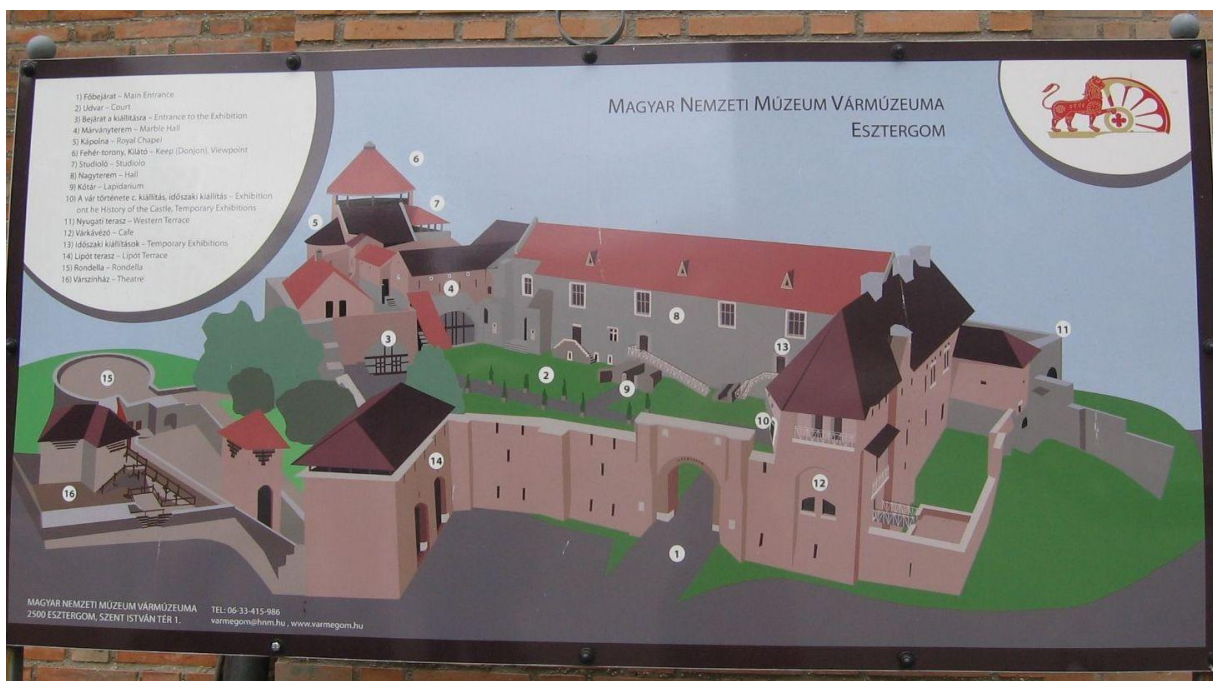
A Főszékesegyházi Kincstár szintén a Várhegyen, ám ez a bazilika emeletén található. A kincstár Magyarország leggazdagabb egyházi kincstára. Egészen a 11. századig visszamenő műkincseket halmoz fel, leghíresebbek talán, a 15. századi Mátyás király kálváriája, mely a kincstár legértékesebb darabja, és az ország legnagyobb ékszerkincse. Más híresség továbbá, a Suki-kehely, amely a világ egyik legdíszesebb gótikus kelyhe, ami szintén a 15. századra tehető.

Árpád-házi Szent Margit ereklyéje

A Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeuma a Várhegyen, a Szent István tér 1. szám alatt található. A vármúzeum a feltárt középkori királyi palota megmaradt helységeit mutatja be, olyan híres termekkel, mint a Várkápolna vagy a Szent István terem. 2007-ben magyar restaurátorok hét éves munkájuk alapján bejelentették, hogy Vitéz János esztergomi érsek a várban található dolgozószobájában lévő Négy erény című freskóból az egyik, a Mértékletesség Botticelli korai munkája. A dolgozószoba 2009-ben Európai Örökség címet kapott.

A vármúzeumot évente 101 ezer turista látogatja.

Az esztergomi Várhegy királyi palotájának építését **Géza fejedelem** kezdte el a 10. század utolsó harmadában. Fia, **I. István** folytatta munkáját. Ennek eredményeképpen a 11. század első évtizedében a vár a király legfontosabb székhelyévé vált.

A 12. század során, főképpen III. Béla uralkodása alatt, fontos átépítéseket végeztek királyi palotán. A lakótorony, valamint a várkápolna megépítésével jellegzetes példája lett a vár a 12. századi közép-európai királyi-fejedelmi székhelyek építésének.

1198-ban Imre király lemondott a várról az érsek javára. Ezután indult el az a folyamat, melynek során Esztergom királyi székhelyből érseki központtá vált. 1256-ban IV. Béla véglegesen lemondott a királyi palotáról. Innentől kezdve az érsekek többször átépítették a palotát, legjelentősebb mértékben Széchy Dénes 1450 - 53, és Vitéz János 1465 - 72 között. 1543-ban a várat és a palotát elfoglalták a törökök és rövidebb-hosszabb megszakításokkal 1683-ig birtokolták. 1934-38 között megkezdődött a palota feltárása és helyre állítása.

A Keresztény Múzeum az esztergomi vízi városban lévő Primási palota második emeletén tekinthető meg. A múzeum az ország leggazdagabb múzeuma és a harmadik legjelentősebb képtára. Sokszínű gyűjteményeivel a világ harmadik leggazdagabb keresztény múzeuma, a vatikáni és a müncheni után. A múzeum egészen a 13. századtól, a 19. századig őriz magyar, olasz, német, németalföldi és osztrák festőktől származó képeket. Továbbá magyar késő középkori és reneszánsz kori műalkotásokat is, mint például Kolozsvári Tamás Kálvária-oltár, M.S. Mester passióképei, valamint a garamszentbenedeki úrkoporsó. A múzeumnak jelentősek továbbá az iparművészeti és a grafikai gyűjteménye is.

M S mester

Bár a selmecebányai Mária-templom egykori főoltára mesterének személye napjainkig azonosítatlan, a sorozat mégis kiemelt jelentőségű, hiszen ritka a ránk maradt magyarországi anyagban ilyen színvonalú, konkrét személyhez köthető alkotás.

Esztergom Prímási palota

II. emeletén látható a Keresztény Múzeum

Szent Tamás hegyi kápolna és kálvária

Esztergom belvárosa műemléki védelem alatt áll. Itt található a városközpont, azaz a Széchenyi tér és a Királyi város is. A Széchenyi teret 2006-ban újították fel. A téren állnak olyan épületek, mint a Vak Bottyán palota, azaz a városháza épülete, továbbá a Takarékpénztár és a Bíróság épülete is itt található. A belvárosból indul a Mária Valéria híd a Dunán, ami Párkányba (már Szlovákia) vezet. A Ferences templom, ami 1700 körül épült és a mai barokk belváros első jellegzetes épülete.

2004. június 4-étől a trianoni békeszerződés aláírásának időpontjában, minden nap délután fél ötkor megszólal a királyi várból a város szignálja. A négy égtáj irányába fordított hangszórókból a „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország” című dal hangzik fel, mely emlékeztet az első világháborút követő, a magyarság szempontjából sorsdöntő eseményre.

2005 májusában adták át a Török főváros Ankara északi kerületében az Esztergomi vár hasonmását, az Estergon Kalesit.

A Vízivárosban található forrásra a 15. században vízemelő gépet helyeztek, majd rézcsöveken vitték fel a vizet a várba (156 m). A szerkezet még a 17. században is működött. A vízgép egyedülálló volt a középkori Európában.

A bazilikában, a levéltárban őrzik a Zwack Unicum titkos receptjét.

A 34 magyar szent mintegy harmada élt Esztergomban.

Műemlék

Barokk stílusú 17. század végi földszintes kúria Vak Bottyán generális háza. 1726-ban emeletet építenek rá városháza céljából. Mai árkádos főhomlokzata 1755-73 között épült. Az előterében Babits Mihály szobra látható.

A Mária Valéria híd az esztergomi Prímás-sziget és a szlovákiai Párkány között, található. A helyiek 2001-ig csak Csonkahídnak nevezték. A határátkelőhely a szlovák hídfőnél volt.

Az első hidat 1895. szeptember 28-án adták át hatalmas ünnepség keretében. A hidat aznap éjfélig vám nélkül volt szabad használni. Ezután 1918-ig az átkeléskor vámot kellett fizetni. A király engedélyével a hidat Mária Valéria főhercegnőről, I. Ferenc József lányáról nevezték el.

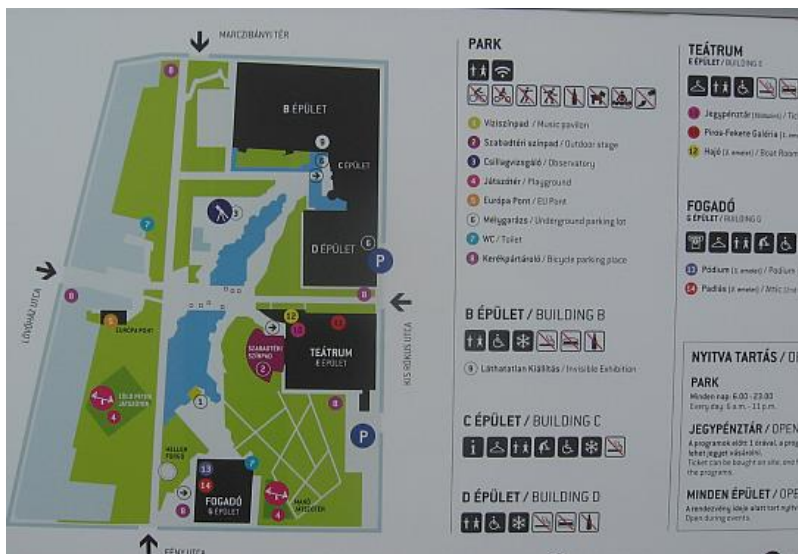
A hídon 24 éven át élénk forgalom zajlott. A trianoni döntés értelmében a Duna államhatárrá vált, a hidat lezárták. A csehszlovák légionáriusok 1919. július 22-én felrobbantották a párkányi oldalon lévő nyílást, amit később ideiglenes gyaloghíddal pótoltak. A gazdasági szükségesség és a Nemzetközi Duna Bizottság ösztönzésére Csehszlovákia 1922-ben megkezdte a hídszerkezet helyreállítását. A hídon a forgalom 1927. május 1-jén indult újra, az autós forgalmat pedig 1928-tól engedélyezték. Másodszor 1944. december 26-án a visszavonuló német csapatok a három középső nyílást felrobbantották. A második rombolás nyomai több mint fél évszázadig láthatók voltak.

A második híd építése 2000 októberében kezdődött. A két épségben megmaradt parti nyílást felújították, a felrobbantott hármat újra gyártották. Az új híd ívesebb lett a korábbinál, így azonban vasúti forgalom lebonyolítására nem alkalmas. Az elkészült hidat 2001. október 11-én adták át. Míg a híd nem állt, a két város között komppal zajlott a közlekedés. Az újjáépült híd valódi határvárossá tette Esztergomot és Párkányt. A határátkelő 2005-ös forgalma hússzorosa a 2001 előttiének. Az átadást követő egy év alatt közel 2,5 millió személy és 500 000 jármű lépte át itt a határt. Azóta a két város fejlődése hatalmas lendületet vett, a híd szorosabbra fűzte Esztergom és Párkány kapcsolatát.

Ebéd után indultunk Budapestre, ahol a Széna tér környékével ismerkedtünk.

A Millenáris a magyar főváros és Európa jelentős kulturális és életmódbeli értékeit bemutató – közérdekű és üzleti rendezvényekre is alkalmas – kulturális központja. Az eredetileg a múlt században Ganz Ábrahám által a Pesti Hengermalom területén alapított vasöntödéből fejlesztették ki a későbbiekben a magyar ipartörténet nemzetközi hírű gyáregységét. A műemléki gyáracsarnokok újraformálásáért a Millenáris Park építészeti kialakítása 2002-ben Europa Nostra-díjat kapott.

Átalakított épületei:

Jövő Háza,

Nagycsarnok az 1911-ben épült két gyárépület részleges lebontásával és a kettőt összekötő modern épület hozzáadásával alakult ki.

Pixel Galéria, Kiscsarnok, Teátrum, Fogadó, Csiga, Galéria, Padlás

Ganz Ábrahám 1844-ben alapította meg öntőműhelyét Budán, ott, ahol ma az Öntődei Múzeum áll. A kis üzem alig egy emberöltő alatt jelentős gépipari vállalattá növekedett. A Ganz-gyár az elektromos rendszerek gyártásával rövidesen világszerte ismertté, elektrotechnikai gyártmányai és berendezései két évtizeden át a világpiac egyik vezetőjévé váltak. Világszerte felhasznált találmányok sora is jellemzi a korszakot, köztük például a Bláthy által megszerkesztett és szabadalmaztatott elektromos fogyasztásmérő, a „villanyóra”, de ide sorolhatók a Kandó Kálmán nevéhez fűződő villamos vontatási rendszer fejlesztései is. A sok nehézség árán újjáépült gyár 1949-től Ganz Villamossági Gyár néven ismét önállóvá vált, majd számtalan szervezeti változást átélve neve 1963-tól Ganz Villamossági Művek lett. 1991-ben, ám a termelés fokozatosan csökkent, mégis megkezdődött a fővárosi gyártelep vidékre költöztetése. A hajdani központi gyártelepen ugyanekkor megkezdődtek a Millenáris Park létrehozását célzó munkálatok. 2000-től a megtartott és felújított épületek kulturális funkciót kaptak, az épületek környezete pedig igényes közparkká alakult át. A Ganz-telep átépítésének alapelve az volt, hogy az értékes és megtartható épületek, épületrészek korszerű térformálással és igényes kialakítással váljanak a kiállítási- és rendezvényközpont méltó környezetévé.

Teátrum a régi és új stílusokat érdekesen ötvöző, közel hét ezer négyzetméter alapterületű szerelőcsarnokból átalakított épület a legmodernebb világítási és hangtechnikai berendezésekkel, illetve ötkamerás digitális rögzítési rendszerrel felszerelt Stúdiót rejt magába.

A háromhajós szerelőcsarnok középső traktusában, található a legmodernebb digitális technikával felszerelt TV - Stúdió, színház- és koncertterem.

Este lesétáltunk a Duna partra, ahol az augusztus huszadikai tűzijátékban gyönyörködhattunk.

A feljegyzések szerint az első - maihoz hasonló - tűzijátékot Kínában tartották a 12.században, ahol később azok az egyházi szertartások, ünnepek, vagy például a császár születésnapjának kísérő eseményei lettek, melyekhez már tűzijátékanyag-gyárat is építettek.

Európában a reneszánsz idején jelent meg a tűzijáték, és eleinte csak egyházi személyek kiváltsága volt. A feljegyzések szerint Magyarországon először Mátyás király esküvőjén tartottak tűzijátékot 1476-ban, majd 1686-ban Budavár visszafoglalását ünnepelték meg tűzijátékkal. A 17. századtól már a gazdagabb polgárok is tűzijátékozhattak. Azonban a második világháború után Magyarországon a tűzijáték is állami monopóliummá vált, az emberek évente néhány alkalommal (például április 4-én vagy augusztus 20-án) láthattak csak tűzijátékot.

Hazánkban az első üzemet a 20 század elején Emmerling Adolf alapította Pesterzsébeten, melyet 1946-ban államosítottak és később Balatonfűzfő-re költöztettek.

Történeti érdekességek
Elektromos indítógépet
Európában először Teleki György és Fekete Károly gépészmérnökök 1965-ben alkalmazták a budapesti tűzijáték működtetéséhez.

6. nap augusztus 21. szerda

A délelőtti kínálati: Magyar Természettudományi Múzeum, Iparművészeti Múzeum, Fűvészkert, Orczy kert. Mindenki dönthetett mit néz meg és mennyi időt szán rá.

A Magyar Természettudományi Múzeum Magyarország legnagyobb természettudományi gyűjteménye.

Megalakulása: 1802-ben Széchényi Ferenc gróf felajánlotta könyvtárát és éremgyűjteményét a nemzetnek, hogy ezzel megvesse „egy közművelődési tudományos központ, egy nemzeti könyvtár” alapjait. Ebből alakult ki a későbbi Nemzeti Múzeum (és a Széchényi Könyvtár), melyen belül a gróf feleségének, Festetics Julianna grófnőnek az ásványgyűjteménye alapozta meg a későbbi természettudományi részleget.

A Nemzeti Múzeum épületéből kiköltöző Magyar Természettudományi Múzeumnak új kiállítóhelyre volt szüksége, miközben kinőtte a rendelkezésre álló raktárakat is. Egy 1994-es kormányhatározat a múzeumot a Ludovika Akadémia épületegyüttesében helyezte el. 1995 óta beköltözhetett ide az Ásvány- és Kőzettár, az Embertani Tár, a Föld- és Őslénytani Tár, a Könyvtár, az Állattár Madár- és Emlősgyűjteménye.

Az 1996 óta működő kiállítási épületben eredetileg a Ludovika fedett lovardája volt, majd az Alfa Mozi üzemelt benne, amely 1992-ben leégett. A Ludovika főépületét az ELTE Természettudományi Karának egyes tanszékei használták, rendkívül lepusztult állapotban. A ma már szépen felújított déli szárnyban jelenleg a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium működik. A fedett lovarda (felújítva) és a főépület (részben felújítva) a föld alatt jelentősen kiterjesztve és összekötve ma a Természettudományi Múzeumnak ad otthont.

A budapesti Füvészkert Magyarország első botanikus kertje, mely 2006-tól az Eötvös Loránd Tudományegyetem különleges oktatási egységeként Budapest VIII. kerületében, Józsefvárosban az Illés utca 25. alatt működik. Az 1771-ben Nagyszombaton az orvostudomány, illetve az orvostan-hallgatók képzésének segítésére alapított botanikus kert, több költözés után, 1847-től található jelenlegi helyén. Ismertségéhez jelentős mértékben hozzájárult, hogy Molnár Ferenc közismert regényében, A Pál utcai fiúkban a botanikus kert öreg pálmaháza nyújtott bújóhelyet Nemecek Ernő és barátai számára. A 2008 óta hivatalos névként szolgáló „Füvészkert” elnevezés ennek a regénynek köszönhetően maradt meg, és terjedt el a köztudatban. A regény külföldön is nagy ismertséget szerzett és számtalan nyelvre lefordították Bulgáriától kezdve Dél-Koreáig.

Több országban, így az Amerikai Egyesült Államokban, Braziliában, Olaszországban, Lengyelországban és Japánban ajánlott iskolai olvasmány. Olaszországban egyébként az irodalmi mítoszok közé emelkedett, hiszen a magyar zsebkönyvtár sorozathoz hasonló ifjúsági kiadványként tizenhárom kiadást készítettek belőle.

A kert talán legfőbb nevezetessége az országban első és sokáig egyetlen Victoria-ház, de büszkeségei közé tartoznak a kert legöregebb fáai, mint például a 150 évnél is idősebb páfrányfenyők, vagy az orchidea- és a több száz fajt bemutató kaktuszgyűjteménye, akárcsak az Ausztrál-ház és a többi érdekesség. A kertben összességében megtalálható mintegy nyolcezerfajta növényből a hazai flóra védett növényei 150 fajt számlálnak.

1960 óta országos jelentőségű természetvédelmi terület, 2005 szeptemberétől a Magyar Örökség díj tulajdonosa, 2006 májusában pedig mint Kulturális Örökség is védelem alá került. Alapterülete 3,1 hektár, az üvegházak területe meghaladja a 2000 m²-t.

Mindenidők egyik legöregebb és legritkább fafaja

A Fűvészkert feladata a védett növények megőrzése, továbbá meglévő gyűjteményének gondozása és a lehetőségek szerinti bővítése. A szabadterben gondozott növények mellett jelentős az üvegházban tartottak száma, melyeknek több építmény a Gyűjteményes- a Viktória-ház, a Szaporító ház, a Citromos ház és az Akklimatizációs ház ad otthont.

Ez az összeállítás most inkább ismeretterjesztő arculatot kapott. Élményeit, emlékeit ki-ki tegye hozzá. Ez az a kincs amit senki el nem vehet tőlünk.

Változatlan szeretettel ajánlom kiránduló társaimnak és barátaimnak

2013. Miskolc

Kiskun Magda